

MAGYAR KURIR.

Nr. 23.

Indult Bétsből, Pénteken, September 16-dikán, 1831.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsege méltóztatott Sept. 2 kán költ Kir. végzésében Gróf Keglevics Gábor Úr helyébe, ki a' N. Méltos. Kir. Helytartó Tanátshoz tététt által, a' Fő Méltóságú Magyar Kir. Udvari Cancellariához Udvari Tanátsosnak és Referendariusnak Báró Schönstein Jó'sef Urat kegyelmesen kinevezni.

L e n g y e l O r s z á g.

Rendkívül való alkalmatossággal Varsóból érkezett tudósítások Sept. 8-káról ezt írják: „Sietek az Urnak jelenteni, hogy a' Tsászári Orosz sereg, Varsónak kétnapokig tartó rettenetes Ostromlása után, a' múlt éjtszaka kötött feltételes alku (Capitulatio) következésében, a' Városba bemenni éppen ma szándékozik. Főhadivezér Gróf Paskievits, az Ostrom elkézdődése előtt a' legillendőbb ajánlásokkal kínálta meg a' Varsóiakat, és minekutánna azok azt el nem fogadták, akkor kezdett a' f. h. 6 kán reggeli négy órakor a' külső erősségek olly kemény ágyúztatásához, hogy délre a' Wolai erősséget ostrommal megvette. Az Oroszok vesztesége igen nagy volt. General Krukowiecki az alkudozásokra hajlandónak mutatván magát, az ellenségeskedések megszüntek, — de mivel az Országgyűlés az alkuról tudni nem akart, azok ismét elkezdődtek. Azomban

az Ostromlás erőszakos tüzessége mind inkább inkább nevedvén, kénytelen volt az Országgyűlés, azon Feltételeket elfogadni, a' mellyeknél fogva a' városban a' Személyek, és jószágok bátorságba helyheztedtek; a' Lengyel sereg pedig magát Prága felé kivonta; és a' Tsászári Orosz seregek a' Várost éppen most el foglalják. Azt hiszik, hogy az Országot illető Békességkötés eránt az Alkudozások ma folytatódnak.

N a g y B r i t a n n i a.

Az alsó Háznak Aug. 30-kán tartott Ülésében Dixon Ur azt kérdezte, hogy az Anglus kereskedők jussaira nézve tette' az Igazgató szék, a' braziliai Igazgatóhatalommal valami törvényes végzéseket? Mellyre Sir Graham azt mondta; hogy csak akkor változván meg az Igazgatószék, mikor éppen az Utolsó Postahajó Rióból elindult: előterjesztéseket tenni nem lehetett. Egyéberánt, a' mint Lord Palmerston állította, ennek tselekvését az Igazgatószék sokára halasztani bizonyosan nem fogja. — Thomson a' Polgármester azt mondta: hogy az Irlándiából jövő hajóknak a' Siciliai és Nápolyi Kikötőhelyekbe való menetel, azon ott közönségessé lett hamis hír miatt, hogy a' Cholera Angliában is kiütött, meg nem engedődött. Erre P. Thomson azt felelte: hogy

azon előterjesztések, mellyek az említett Országokban ezen dologról már tevédtek, hihetően nem fognak sikertelenek lenni. — Courtenay Ur, Portugalliára nézve javalja: „hogymind azon végzések másolatjai, mellyeket az anglus és portugalliai, továbbá az Anglus és a Frantzia Igazgatószékek a Tájón lévő Frantzia és Anglus hajós seregosztályra nézve megállapítottak, adódjanak elő. — Robinson Ur azt kérdezi: igaz e, hogy a Frantzia Admiralis a portugalliai Igazgató hatalommal, kereskedési egyeségekről is alkudozik? a mi, ha valósággal végbe menne, nagy kárt okozna Angliának. Egyszersmind mutatja azon 8 portugalliai hadihajók' lajstromát is, a mellyek, éppen akkor akartak, a Tájóból, mint elfogott hajók, frantzia zászló alatt kimenni, mikor az ő levelezője ezt a levelet Lisbonából elküldötte. Azon 40 kereskedő hajóknak, mellyeket a Frantziák elvettek, elégnek kellene lenni a hadiköltség' kárpotlására. Lord Palmerston így felelt: a mint a Törvénytudók egyakarattal állítják, a Frantzia igazgató hatalom a Népek jussa szerént, úgy tekintette ezeket a hajókat, mint törvényesen elfogott hajókat. Egyébaránt a legújabb tudósításokból bizonyos, hogy a Frantzia Flotta, egyetlen egy Fregatten kívül, — melly a Portugalliában múltató Frantziák általmazására ott maradt, — a Tájót egészen odahagyta. Frantzia Ország és Portugallia közt köttetendő valami Kereskedési egyességekről pedig, — a mit t. i. Robinson Uremleget, — még eddig a Ministerekhez semmi tudósítás nem érkezett.

Lisbonából Aug. 13-kán. A Frantzia Admiralis, hólnap mind azokat a hadihajókat, mellyek a Tájón állanak Brest és Toulon felé indítja. Az elfogott hajóknak száma mind öszve nyóltzra

megy. Hogy olly soká maradt a Frantzia Admiral a Tájón, annak oka nem egyéb, mint az, hogy Don Miguel még mind ekkoráig nem tellyesítette a mire magát kötelezte, t. i. a kárpotolást. — A Tractatusba kitett summát Don Miguel Váltólevélre (Wechsel) akarta lefizettetni, — de az vissza vettetett.

A Timesnek, Aug. 29, 30, 31-dik napjain kiadott leveleiben, Angliának külső Politikájáról, és Frantzia Országgal való egybeköttetéséről, figyelmet és megjegyzést érdemlő okoskodások találtatnak. Aug. 29-kén ezt írja: „Ha Frantzia Admiral Bonfairnek azon kívánságaihoz, — mellyeket ő, Igazgatószékétől későbbben vett Rendelések szerént, a Portugalliai Igazgatószék elébe tett, és a mellyeknek elhivésére bennünket helyes okok indítanak, nevezetesen: „hogymind Frantzia Országnak Portugalliával való kereskedése, éppen abba az állapotba helyheztessek, a miben az a vele legbarátságosabb karban lévő Nemzettel van; — és hogy, míg a Frantzia hajóssereg a Tájón lesz, sem az ezen víz partján, sem az egész Országban akárhol lévő erősségeken semmi legkissebb jobbítás ne tétessék,“ Donna Máriának a Nemouri Hertzeffel feltételben lévő Öszvekelését hozzá adjuk; semmit nem kételkedhetünk a felől, hogy mind azon előrenéző rendszabások, a Frantziáknak Portugalliában való hatalmok megerősítésére tze loznak. A mi Belgiumot illeti, úgy látzik, hogy Leopóld Király azon legalább is 7000 főből álló frantzia katonaságot, mellynek az ő kívánsága szerént Belgiumban kell maradni, úgy nézi, mint Elötsapatját azon sokkal nagyobb erőnek, mellyet akármi ollyas alkalmaztosságra, a mi a dolognak színt adhat, Frantzia Országból tüstént vissza hozat.“

Azon indulatbeli változásokra nézve pedig, mellyeket a' Times nek említett tikkelyei Párisban okoztak, ugyan az, Aug. 30-kán ezt mondja: „Három frantzia Ujságok, ú. m. a' Journal des Debats, a' Journal du Commerce, és a' National nagy haragot és gyűlölséget jelentő kifejezésekkel támadják meg a' felsőbb napokban megjelent újság levelünket azért, hogy azok, a' Frantzia Igazgatószéknek egy Európa N. Nyúgoti részén eső tartományában tett katonai és politikai mozgásairól egy kevésbé komolyan fejezték ki magukat. Ezen tikkelyek' közönségesse tételétől féljének, — az ő állítások szerint, — annak kellett volna lenni, hogy az által a' Frantziák és Anglusok a' dologra figyelmetesebbekké tétessenek. De nem, — mi abban sokkal inkább belső Interestünkre mint külső Politikánkra tekintettünk. Megvizsgálván mind azon tulajdon hasznunkra és Országunk jólétére épült eszközöket, mellyek által Ujító rendszabásaink kivitele nagyobb és gyorsabb lépésekkel haladhat elő; úgy találtuk, hogy legkönnyebben és leg hamarább elérjük szándékunkat, ha az emberek figyelmét azon változásokra függesztjük, mellyek Európában naponként történnek és a' mellyek minket közelebbről fenyegetnek. Így szólnak a' nevezett frantzia Ujságok ellenünk. — — Úgy de, nem természeti dolog e' az, Uraim! hogy midőn az ember valamivel veszedelmet előre ellát, először is azon óvószerekhez folyamodik, mellyek őtet magát tulajdon házáat és hazáját helyhezetik kívül minden veszedelmen. Nem a' legillendőbb módon tselekedtünk e' mi, mikor olyan hihető és megeshető dolgokat tettünk fel, mellyek egy külső Krisis kifejtődzésére vihettek? Ha azomban, ezen dolgok feltételekor, néha néha olyan kifejezések szaladtak ki szánkból,

mellyek alól a' mi Kalais szorosán túl lakó Szomszédjaink, Igazgatószékeket ki nem menthetik; tudják, hogy nekünk sem akkor nem vólt, sem most éppen nem félünk úgy beszélni, hogy azt Frantzia ország rosra magyarázhatná, 's tsak azért Ujság leveleit tele sértésekkel botosáthatná ki. Az igaz, hogy egy, a' külső dolgokra ügyelő Anglus Ministernek, első és fő féljének annak kellett volna lenni, hogy Frantzia országgal maradandó, szabad és hathatós Szövetséget kössön, olly feltételek alatt, mellyek a' két Nemzet szívéből minden bizodalmatlanságot kiirtottak, és Európának békességét elősegítették volna. Mikor azt kérdeztük: hogy a' Frantziák miért nem mentek sereggel a' Visztula felé? ezt felelék: azért, mivel azok, a' kik magokat „liberalis Félnék“ nevezik' Lajos Fileptől kívánták, hogy oda sereget küldjön. Minthogy, — kérdünk továbbá — az Urak a' Lengyeleket felbiztatták, az Oroszok ellen pedig fenyegetöztek, — miért nem tettek eleget vagy a' Biztatásnak, vagy a' Fenyegetözésnek? azért felele a' Nemzet, mertigy a' Frantzia Ország ellen áskálódó, azt minden Ujságokban rágalmazó Anglia talán még fegyverét is ellenünk fordította volna. Leghelyesebb feleletünk, jó Uraim! nekünk erre az: hogy az ilyen előre való feltevés által, maga önként teszi a' Nemzet magát a' leggorombább rágalmazásra méltóvá. — Egy másik Frantzia Ujság arra emlékeztet bennünket: hogy egy ilyen hadi próba, bizonyosan közönséges háborút húzott volna maga után; a' melly esetet a' liberalis Félnék, minek előtte az Igazgató széket egy ilyen politikára kényszerítené, elebb jól gondolóra kellett volna venni. Mi részünkről azt hisszük, hogy jobb lett volna, a' Visztula mellett folyó véres hadakozásoknak, — háború

helyett, Anglia és Frantzia Országtól tett közbenjárás által vetni véget. — Arra a „Szegénységre“ pedig, a' mivel a' National, ezt az Országot tsúfolni nem szégyenli, azt feleljük: hogy sokkal okosabb már ma Anglia, mint sem hogy az ő Népeinek Kintseit, idegenekre vesztegesse. Egyébaránt Angliának, jussai és betsülete védelmezésére, ha t. i. azok megbántatnak, pénze, kintse, gazdagsága elég van. Mikor utoljára a' National, — Bonaparténak, a' ki bennünket „Félkézkalmároknak“ nevez, azért mivel szerentsésebbek voltak golyóbisaink és dárdáink, az említett alacsonyító kifejezése helyett, alkalmazhatóbb módhoz is folyamodhatott volna, Nagy Britannia eránt való igazságtalan gyűlölsége kimutatásában.

Végezetre, a' Times Aug. 31-kén költ levelében ezt jegyzi meg: A' Lisbonából Aug. 11-kén indult levelek értelmé szerint, a' Frantzia hajós sereg a' Tájóról eltávozott, és csak egy Frégát maradt ott azért, hogy az a' Frantzia alattvalóknak, ha szükségek lenne reá, menedék helyül szolgáljon. A' Frantzia Admiralis, mikor Don Migueltől „de egész ditsőséggel ám“ eltávozott 's ettől 3 kisebb nagyobb hajókból álló Flottáját magával elvitte; külömbféle okokat hozott fel ezen tselekedete igazságos voltának megmutatására. De azon okok nagyobb részént költöttek. Mert minekelötte ő a' Tájóra berontott volna, Admiral Roussin (Jul. 8-kán) a' portugalliai Igazgatószéktől, olyan végzéseket küldött hozzá, a' melyeknek elfogadása által minden ellenségeskedéseket ki lehetett volna kerülni. Azokban a' Végzésekben t. i. a' Portugalliai Udvar az Anglusok közbenjárását kívánta. Mindezekre, a' Frantzia Admiralis a' ki az elkövetett sérelmekért való elégtételen kívül babér koszorút is

kívánt aratni, erővel rontott be 11-kén a' Tájón 's a' Lisbonában lévő Királyi palotától egy ágyú lövésnyire vasmatkákon álló hajójáról, egész győzedelmi hangon így ír: „Imé Lisbona előtt vagyok, de a' minden időben nagy lelke „Frantzia Ország a' Győzedelem előtt ajánlott feltételekhez fogja magát alkalmaztatni. Míg azomban ennek gyümölcseit öszvegyűjteném, a' had áldozatiért való elégtétel kívánásának jussát, magammal tartom.“ Ez a' levél 11-dikén költ, a' mikor a' háborúnak — ha ugyan volt — vége lett, és a' mikor az Admiralis nyilván kijelenti, hogy ő csak a' győzedelmet megelőző feltételek alatt fog alkudni. Ugyde ama Végzésben egy szó sincs arról, hogy a' Portugalliai hadi hajók elfogattaknak tartassanak. Ebben az esetben hol lenne helye annak a' Frantzia nagylelkűségnek, a' mellyel az Admiralis olyan fenn lát? Innen azt a' következtést húzzuk, hogy még 11-ikben, az ellenségeskedések megszűnte után, a' győzedelmes hajó sereg vitéz Fővezérének nem volt az a' szándéka, hogy a' szegény Portugalliai Flottát a' Frantzia hajóslegények számára dobra üttesse, és 12-ikben ezt tselekedte, vagy azért, hogy már akkor nagyobbaknak képzelte jussait, vagy mivel, akkor tudta meg először az ő ellenségének gyengeségét. Mi ugyan a' Frantzia admiralisnak képzelt jussai magyarázásába ereszkedni nem akarunk, mellynél fogva tudni illik, vagy az ő hadi tetteinek characterét, vagy az ő Tájóra való bemenetelét magasztalnánk; azt mindazáltal lehetetlen elhalgatnunk, hogy ha küldettetésének következtéből a' katonai győzedelmet egészen használni akarta, miért titkolta el, és miért írta, hogy ő alkudozásait a' régi alapokra fogja építeni. Ha nyóltz hajót azért fogott el, mert azok az ütközet-líneájában állottak, két roszzat pe-

dig nem bántott, mivel az ütközetben semmi részt nem vett: ugyan azon a' jusszon, mint törvényes hadi nyereségeket úgy tekinthette volna, a' Tájó partján fekvő minden kis váratskákból találtató hadi tárákat és ágyúkat, mellyből vagy lövöldöztek, vagy a' mellyek legalább fel voltak készítve. A' bizonyos dolog, hogy ezeket a' hajókat az Admirális, nem úgy küldötte Brestbe, mint a' meghatározott kárpótlásért való zálogokat, nem is úgy, mint a' Tractatus végrehajtására rendelt eszközöket; hanem mint elfogott nyereségeket egy olyan háborúban, melly nem huszon négy, hanem 2—5 óráig tartott. Így lévén a' dolog, nem kell gondolni, hogy a' hadhoz való jó neki készülés, minekutánna azt a' jussnak barátságos elesmerése és elégtétel követte, just adna az erősebb félnek a' gyengébb rész elnyomására, és arra, hogy azt úgy tekintse, mint hadi foglyot. Ezen megjegyzések által barátságosan tsak azt akarjuk az Admirális Úrnak értésére adni, hogy az ő alaptételét megváltoztatta; hogy neki tsak az ő eredeti tzelját kellett volna szemé előtt tartani; — a' Frantzia Igazgató széknél az ő tselekedetei következt a' helyben hagyás előtt okosan és jól megkellett volna gondolni.

Az Alsóház Aug. 31-ki Ülésében Inglis Robert, egy olyan Kérőlevelet adott be, mellyet 780 irlandiai Protestánsok írtak alá; azt kérvén, hogy a' Maynoothi Catholicum Collegiumot többé a' Status ne segítse. A' mint Inglis Ur állítá, ezen Intézet tulajdonképpen való tzelját már egészen elvesztette, úgymint a' melly Papok formálására rendeltetvén, tsak a' nép legalsó rendének ad alkalmatosságot arra, hogy gyermekeiket papokká tétethessék. Azon alaptételek is, mellyeket ott tanítanak, éppen nem ajánlhatók. O'Connell Ur

ellené mondott azon meg jegyzésnek, hogy a' mondott Intézetből még eddig egy valamire való ember sem került volna ki. Egyéberánt, úgymond, Ő nagyon örömet oda ajándékozna Inglis Úrnak azt a' summát, melly a' Maynoothi Seminarium segítésére fordittatik, ha azért, az Irlandiai Katholicusokat felszabadítaná azon 1,500,000 Font Sterling fizetése alól, mellyet azok Adóképpen esztendőnként fizetnek a' Protestans Ekkle'siáknak. — Azonközben a' Kérőlevél kinyomtatott. — — Az alsóháznak Sept. 2-ki Ülésében adta be Littleton több idevaló kereskedőknek azt a' kérő levelet, hogy a' Vasárnapok szorossabban innepeltessenek meg. Sok kereskedők lesznek ugyan is kénytelenek, a' mint több kereskedő társaik tselekesznek, bóltjaikat Vasárnaponként is nyitva tartani. Ohajtani kellene úgymond Sadler Ur, hogy ezen dologra nézve minél elébb törvény javallat tétetnék.

O r o s z O r s z á g.

A' Frantzia Követ, Hertzeg Mortemart, Aug. 27-kén indult 1-ső Miklós nevű gőzhajón Párisba. Az elménésre már régen megnyert szabadsággal addig, míg Pétervárában a' Cholera tartott, élni önként nem akart. A' Hertzeg December végéig nehezen fog Pétervárába visszatérni.

Libau városa azon kérését, hogy a' Cholera menetelét akadályoztató eszközökkel tovább is élhessen, Ő Felségtől a' Tsászártól megnyerte. Maga az a' tsendes bizodalom, a' melyben ezen város lakosi vagynak, kétségkívül a' legbizonyosabb bátorságba helyezettető rendszabás. A' Libai köz-bátorságra felügyelő hivatal, Jul. 29-kén hirdettette ki, hogy ezután szabad érett krumplit

és gyümölcsöt enni. — Pétervárában Aug. 29-káig 8840-en betegedtek és 4534-en haltak meg. — Aug. 29-kén megbetegedett 9, — meghalt 8, — meggyógyult 8, — orvosoltatik 102 személy.

B u r k u s O r s z á g.

Stettinből Sept. 8-kán. (Burkus Status Ujság). Stettinben, minekutánna a' zenebona megszűnt, a' vissza állott rend állandó megmaradásán és fentartásán még azok is buzgó igyekezettel munkálkodnak, a' kik annak kevés napokkal ezelőtt ellenségi és megháborítói valának, közönséges helyen a' hova, öszve hívódtak, azt jelentvén ki, hogy ők megesmerik és bánják hibájokat — megesmerik azt is, hogy mindazok a' rendszabások, mellyek a' Cholerára nézve kiadódtak a' legtzélerányosabbak, és ígérk magokat azoknak a' legpontosabban leendő végrehajtására. Ezen megesmerés, bánás, és ígéret Ö Királyi Magasságának a' Korona Örökösnek jelenlétében tétellett, a' kit Ö Felsége a' Király, maga küldött Stettinbe, hogy annál bizonyosabb legyen a' történt dolog mibenléte felől, — hogy Ö Felségének a' Királynak a' Sept. 1 ső napján történt dolgon való nagy megilletődését, és azoknak buzgó igyekezetekkel való megelegedését, kik a' tsendesség és rend helyreállításában és fentartásában híven foglódttak, a' polgárságnak adná tudtára. Ha talán még maradt volna az elégedetlenségnek valami nyoma a' tsendesség vissza állása után, a' városnak Sept. 4-kén történt kinyitása és az eleségnek az által okoztatott lejobb szállása azt is tökéletesen eloszlatta. A' Korona Herceg Sept. 7-kén indult vissza Berlinbe; a' hol Sept. 9-kéig 124-en megbetegedtek, — 84-en meghaltak, 5-en meggyógyultak, — 38-an pedig orvoslás alatt

maradtak. — Sept. 6 kán már Oranienburgban és az Odera mellett lévő Frankfurtban is haltak meg cholerában. — Bóldogult Tsászári Orosz Fővezér, Gróf Diebits-Sabalkanski nek hólt testét Sept. 2-kán vitték Tilsiten keresztül Memelbe, — a' hol hajóra tétetvén vízen vitetett Pétervárába.

B e l g a O r s z á g.

A' Courier boszúsággal említi, hogy a' Követek választásában a' Papok olyan nagy részt vettek mint Löwenben és Mechelnben, és hogy leginkább ők ajánlottak a' választásra többnyire olyan személyeket, a' kik éppen alkalmatlanok arra, hogy Országképviselői legyenek, a' millyenek p. o. a' Löveni Követek. Maga Mecheln városa, úgymond a' Courier, jól esmeri ugyan, 's óltalmazta is a' maga Interesséit; de még is tsak kevésbe múlt, hogy a' Falusiak, kik a' Választás napján jöttek Papjaik vezérlése alatt, a' városba, és a' kiknek ezek t. i. a' papok előre megmondották, hogy kikre voksoljanak, rajta győzedelmet nem vettek, és tsak annak köszönheti tzeljára való jutását, hogy estveli 10 órakor, midőn voksolás vólt, a' Falusiaknak nagy része már haza ment. — A' Lüttichi Ujság így ítélt a' megesett választásról: „Tsak ugyan úgy ment véghez a' Választás, a' mint előre megmondottuk. Azt a' Választást, mellynek szabadnak kellene lenni, — nem mondjuk, — hogy a' Papság, hanem, hogy a' legszemtelenebb Jezuitaság vitte. Egy olyan törvénynek — melly más népek pallérozódása előtt 50 esztendővel hozódott — szabad (liberalis) határozása szerént, egy olyan városnak, mint Gent, az Ország gyűlésén egy képviselője sint; — egyedül tsak a' faluk — mellyek Ötven esztendővel bizonyosan elebb vagynak a' pallérozot-

ságban mint a' városok, csak a' faluk neveztek mondom Senatorokat és Köveket. A' szabad gondolkozásúak látják, hogy ők voltak a' bajvívók; a' mesterséget és Földművelést üzök pedig azt veszik észre, hogy áldozatok lettek. Ezen Kérdésre; hogy polgári nyughatatlanságaink és azon terhes Áldozataink, mellyek azokat magok után vonták, mellyeknek váltak hasznára? most minden éppen úgy meg felelhet mint mi.

Legújabb Tudósítások.

Az Austriai Ts. K. Udvarnál lévő Orosz Ts. Követ a' következő tudósítást vette Gróf Paskievits Orosz Fővezértől Varsóból Sept. 8 káról:

„Lengyel Ország törvényes Királyának meghódolt. — Megvetvén a' felzendültek fejei a' Tsászár nevében nekik ajánlott kegyelmet ha meghódnak, Sept. 6 dikán ostromra kelta' dolog. Legkeményebb öldöklő ellentállás után, megvették vitéz seregeink ritka bátorsággal a' külső sántzokat 's annak erősségét Vólát. — Sept. 7 dike hajnalán, már éppen a' többi 's végső erősségek ellen indulván, hozzám küldi Krukowiecki Gen. Prondzinski Generáltjelentvén, hogy a' Lengyel Nemzet magát törvényes Fejedelmének kész alája vetni. Később maga Gen. Krukowiecki jövén hozzám éppen nem így beszélt; azt állítván, hogy még arra az Országgyűlésnek kellene hatalmat adni. Elégge intetem 's elébe adtam, hogy minden magok oltalmazása híjábanvaló 's csak szerentsétlenségeket von maga után; 's ezzel váltunk el délelőtt 10 órakor. — Három órányi időt engedtem a' válaszára. Egy órakor izentem, hogy az ostromot elkezdtem; 's fél órát kértek még a' feleletadásra. Ez nem vala megnyugtató. El kezdtem tehát a' tüzelést. Ret-

tenetes volt ez és pusztító. Izenetek váltották fel egymást; de a' felelet mind csak időhalogatásra való volt. Erre a' második sántz sorok ostrommal 's bajonétal megvétettek. Az ellenség segítséget kapott 's keményen oltalmazta a' kerteket és a' város árkat, de híjában, mind ezek rettenetes viaskodások után, tsuda vitézséggel elfoglaltattak estvéli 9 óráig. Háromszoros sántzok elfoglalása közben 6 ezer embert és szinte 100 ágyút elfogtunk két nevezetes nap alatt; A' várost és a' tábort semmi sem menthetvén már meg; a' Tsászár kegyelméhez folyamodtak, 's nekem kötelességem volt a' hadi nép tüzét szüntetni, mallyet annyi ellentállás felhevített.

Ma Varsót elfoglaltuk. A' lengyel sereg és a' Nemzet törvényes Fejedelmének meghódolt. A' sereg a' Tsászár meghagyása szerint Plockba megy 's parantsoláját ott várja el. — A' ditsösséges győzödelem fájdalmas veszteségünkbe került. Én magam is két megzúzást kaptam a' karomon és a' melljemen.“

B é t s.

Ámbár az alattvalóknak javáról szünetlenül atyai módon gondoskodó Felsőges Tsászárnak parantsolatja szerint a' Kormányzék minden kitelhető módokat elkövetett, hogy a' pusztító cholera nyavalya valamint a' tartományokról általjában, úgy a' fejedelmi fővárostól is elfordittassék; 's ezt a' szoros rendtartásoktól lehetett is reményleni; mindazáltal három napig tartott 's különösen hideg esőzések után Sept. 13—14 éjtszakáján, a' nyavalya a' belső városban hirtelen és elterjedő erővel kiütött.

Ettől fogva a' valóságos cholerasések ekként adatnak elő:

Sept. 14 dikén megbetegedtek a' choleraiban 41 személyek, egy kigyógyítta-

tott, 10 en meghaltak, és 30-an még orvosoltatnak.

Sept. 15 kén megbetegedtek 139-en, egy meggyógyult, 64 en meghaltak, és az említett 30-tzal együtt orvoslás alatt vagynak még 104-en.

M a g y a r O r s z á g.

Az a' balvélekedés, és a' józan okossággal ellenkező gyanakodás, melly a' tudatlan nép között a' cholera tsapásával látogatott országokban másutt is elterjedett, felettébb szomorú eseteket vont maga után. Arra az ostoba gondolatra vetemedett tudniillik több helyeken a' nép, hogy az uralkodó dögleletes nyavalya tsupán az Igazgatószékek és a' főbb rangúak találmánya, hogy a' kútak, eleségek, 's italok megmérgeztettek, az orvosság méreg, az orvosok, tisztí személyek és papok méregkeverők volnának, 's ez Hazánknak némelly vidékein is elterjedett: de ez a' több országokban felháborodásra elfajult képtelen gyanakodás, nálunk tsak Zemplén és Szepcs Vármegyékben támasztott a' parasztság között zendülést. Az öszvesereglett parasztság sok helyeken durva vadsággal iszonyúságokat követett el a' nemesek birtokain, 's a' birtokosok és papság személyein, rablás, öldöklés és gyújtogatás által. De mihelyt az ott körülbelől fekvő verbunkra szélyel osztott katonaság közül egynehány Kompániák megjelentek, kiknek jeles magokviseletét nem lehet eléggé magasztalni, a' lázzadók csoportjai azonnal eloszlottak, 's egynehány nap alatt minden főtzimborásaik elfogattak, 's közzülök némelyek fennálló katonai törvényszék által megítéltetvén, méltó büntetéseket el is vették; a' töb-

biek pedig az ítélőszéknek általadattak. Azon szempillantásban, midön Ó Felsége ezen szerentsétlen történeteket megtudta, mindjárt parantsolatot adott ki, hogy a' szomszéd Galitziából elegendő katona erő menjen be az Országba 's méltóztatott egyszersmind Báró Eötvös Ignácz második Udv. Vice Cancellariust mint Királyi Biztost azon Vármegyékbe, mellyekben a' tsendesség megháborítottatott leküldeni; a' ki minekutánna már az alatt az ottani Katonaság bátor, okos és serény maga közbevetése által a' lázzadást elnyomta, a' dolognak további szoros megvizsgálásán munkálódik.

Jul. 30-kán 1851. Nagy Szombatban végezte rövid ideig tartott cholera betegségbeli szenvedései után Királyfia—Kartasai Iványi János Ur, Ó Eminentiajának, Országunk Primássának, mint Esztergami Erseknek, a' Nagy Szombati egyházi kerületben Grlis Vicáriussa 's a' t. előbb a' Presbyterium Rectora, még 50 évekre sem terjedt betses életét. Tetetést nem esmérő ember, keresztény alapos tudományú theologus, fáradhatatlan polgár húnyni el a' bóldogultban, kinek, emlekezetét tiszteletben fogja tartani az érdemeket [betsülő] jövendő kor is.

A' pénz folyamata September' 15 kén;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	77 1/2
Az 1820-béli sorsosok,	156
Az 1821-béli hasonlók,	—
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji,	39 1/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek	955 for. ton
Conv. Pénzben.	

Szerkesztető és Kiadó Márton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal, (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)